

pénzügyi bizottság belenyugodott ebbe a ki-jelentésbe pedig kevés biztosíték van ebben az országra nézve.

Pajzs ezután megpróbálta kibeszélni az ülést.

Az ülés három órákor végződött.

A fekete halál.

— Ujabb áldozatok mindenfelé. —

(Saját tudósítónktól.) Egyre nagyobb, fenyegetőbb a kolera veszedelme. Ma a bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy *Kupicza Mihály*, egy kotróhajó matróza, akit tegnap szállítottak a budapesti járványkórházba, *ázsiai kolerában* betegedett meg. Konstatálták az ázsiai kolerát *Kovács János* esetében is. Kovács a Dunagőzhajós Társaság 339. számú uszályán kapta a fertőzést. A hajót *vesztegár alá helyezték*, a legénységet megfigyelik öt napig a fertőtlenítővel kapcsolatos kolera-barakban. Ma délelőtt akarták a budapesti járvány-kórházból elbocsájtani *Sütő Lajos* táviratkézbetűt, akit egy kolera-nyanus beteggel öt napig megfigyeltek. Ma telt le az inkubációs időszak és Sütőn nem mutatkoztak a kolera jelei. Mielőtt elbocsátották volna, alaposan megvizsgálták és a bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy a távirat-kézbetű *veszedelmes bacillus-gazda*. Ugyancsak *bacillus-rejtő* a hétéves *Grekó Sándor*, a kolerás *Kapitány Rozál* hajókormánysné kis fia. A két bacillus-gazdát szigorú megfigyelés alatt tartják a járvány-kórházban. Vasárnap a budai Rác-fürdő uszodájának mosodájában két alkalmazott, a kabin-fürdőben két vendég *koleragyanusan megbetegedett*. A koleragyanus betegeket a járvány-kórházban megfigyelik, a fürdőhelyiségeket fertőtlenítették.

A belügyminiszterium rendeletére Pozsonytól Orsováig kirendelt orvosok szigorúan figyelik a járóműveket.

A vidéken is történt néhány koleraeset. Ma *Csurogon* koleragyanusan megbetegedett *Farkas Mihályné*, aki a muzslai bucsuról hazatérve lett rosszul. *Palkovics* főszolgabíró szigorú intézkedéseket tett a védekezés érdekében.

Amíg Magyarországon így kísért a kolera, addig a Balkánon veszedelmesen pusztít. Mindennap tömeges halálesetről érkezik jelentés. Ma *Bukarestből* táviratozzák, hogy a bakteriológiai vizsgálat szerint Brailában *három koleraeset* merült fel. A betegek közül két asszony *meghalt*, atyjuk, a harmadik beteg, javulóféiben van. A sajtót azonnal értesítették a vizsgálat eredményéről, hogy a község a hatóságokat a szigorú egészségügyi intézkedésekben támogassa.

Úszküből jelentik: Tegnap hivatalosan *nyolc új koleramegbetegedést és hat halálesetet állapítottak meg*. A gyümölcs árusítását mindenütt eltiltották és az összes gyümölcskészleteket elkobozták.

Rómából táviratozzák: *Kontabulóból* érkezett távirat-jelentés nagy zavargásról ad hírt, melyre az adott okot, hogy a hatóság a *kolerajárvány miatt az összes templomokat bezáratta*. A felbőszült utcai tömeg a szükség-barakkok ellen intézett támadást és több ilyen fából épített házat földig rombolt. A rend helyreállítására csendőroket küldöttek ki, a nép azonban ezeket is megtámadta és néhányat súlyosan megsebesített. *Ketarában* is volt utcai tüntetés. A tömeg a bezárt templomok előtt csoportosult és követelte kinyitását.

Szofiából táviratozzák: Az Alla Kerim gözöst, amelyről *két kolerás holttestet dobtak a burgasi vizekbe*, egy bolgár hadihajó üldözöbe vette. Manglia körül feltartóztatta és a román hatóságoknak szolgáltatta át.

Krassószörény bemutatkozása az országnak.

— A lugosi kiállítás. —

(Saját tudósítónktól.) Még néhány nap és Lugos csendes utcáit csaknem világvárosi élénkség tölti be. Készül a lugosi ipari és mezőgazdasági kiállítás. Ez a nagyszabású kiállítás van hivatva bizonyosságot tenni arról, hogy a magyar ipar és mezőgazdaság még olyan nemzetiségi vidéken is, mint Krassószörénymegye, hatalmas lendületet nyert az utóbbi negyed-évszázad alatt és fejlődése napról-napra fokozatosan halad ama színvonal felé, melynek elérése a magyar iparosok és gazdák főcélja és törekvése.

(Ezer kiállító.)

Lázás munka folyik már hónapok óta a Krassószörénymegyei Gazdasági Egyesület irodájában. Az egyik asztalnál építési tervrajzok készültek, a másikon egy levélhalom között dolgozik serényen *Póka József*, a gazdasági egyesület agilis titkára. Az előszobában felek várakoznak, az egyik bejelentési részvételt, a másik fölvilágosítást kér. De nemcsak itt, hanem a *főispáni* kisteremben is a kiállítás ügye van napirenden. Ugyanis e helyen gyűlnek egybe a kiállítási bizottság buzgó tagjai és alkalomról-alkalomra tárgyalgatnak a kiállítás fontosabb dolgairól. A helyzet mindinkább előnyösebb formában mutatkozik. A mai nappal már azt az örömdetes hírt közölhetjük, hogy az előkészületek csaknem teljesen befejezést nyertek. Sőt már a szervezési munkálatok is elkészültek. Hogy a szervezést mily észszerűen kezelték, leginkább az bizonyítja, hogy a kiállításra *940 kiállító, 10.000 kiállítandó tárggyal jelentette be részvételét*. Olyan emberek, kik már nem egy ipari és mezőgazdasági kiállítást láttak, váltig azt hangoztatják, hogy a lugosi kiállítás oly nagymérvűnek mutatkozik, melyhez hasonló még alig volt eddig magyar vidéki városban.

(A kiállítási terület.)

A kiállítás területének kitűnő hely lett kiszemelve: az ugynevezett *Sátortábor*, a katonai gyakorlótér, mely 32 hold terjedelmű. Már messziről jó benyomást tesz. Pláne, ha ma keressük föl, nem hihetjük el, hogy Lugoson vagyunk. Messziről szemünkbe ötlök a hatalmas kiállítási díszkapu, mely nemcsak régi jogon érdemli meg a „dísz” jelzőt, hiszen oly pompásan készült, mintha világkiállítás készülne Lugoson. De nem érünk rá sokáig csodálni a kapu szépségét, mert figyelmünket leköti és kíváncsiságunkat fölébreszti mindaz, ami a kapun belül látható: *a csarnokok és a pavillonok*. Meglepetést nyújt még az ugynevezett bankettesarnok, melynek hossza meghaladja a hatvan métert. A kiállítási terület közepén van fölállítva hét hatalmas istálló, 40—70 méternyi hosszúságúak, melyek 500 darab szarvasmarha befogadására elegendők. A területen az építkezésen kívül fölötté szép látványosságot nyújtanak az újonnan létesített parkok.

(A kiket várnak.)

A lugosi kiállítás országszerte nagy érdeklődést keltett. Ezt leginkább azzal lehet bizonyítani, hogy a kiállításra való részvételüket többek között a következők jelentették be:

Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter,

Kálmán Gusztáv államtitkár,

Darányi Ignác, a Magyar Gazdaszövetség elnöke,

Károlyi Mihály gróf, az OMGE. elnöke,

Zselenski Róbert gróf és

Bujánovics Sándor, az OMGE. alelnökei,

Rubinek Gyula, az OMGE. igazgatója.

Továbbá: *Ráday Gedeon* gróf pestmegyei, *Joanovich Sándor* temesmegyei, *Dellimanits* torontálmegyei, *Dániel Tibor* báró verseci és *Kállay Zoltán* valóságos belső titkos tanácsos, hevesmegyei főispánok, *Keglevich*

Gábor gróf, *Thék Endre*, *Szilassy Zoltán*, *Jeszzenszky Pál*, *Buday Barna*, *Teleki József*, *Tibor és Gyula grófok*, *Serfőző Géza*, *Bernáth István*, *Gelléri Mór*, *Mesko Pál* stb.

Mindeme kedvező előjelek azt a rejtényt táplálja bennünk, hogy a lugosi kiállítás fényes eredményű és igen szép lefolyású lesz, ami a szegény, *árvízszűrt* gazdáknak és iparosoknak erőt és kitartást fog kölcsönözni.

A tápéi kulturbotrány.

— Analfabéták a községi előljáróságban és képviselőtestületben. —

(Kiküldött munkatársunktól.) Tápé község kulturbotránya, — amelyről már megemlékezett a *Delmagyarország* — szomorú fejezete a magyar közoktatásügy történetének. A községi képviselőtestület határozatával, amelyhez még hozzátoldották azt is, hogy az csak birtokon kívül felebezhető meg, ki akarták lakoltatni, szélnék akarták eresztetni a község tanítóját, aki már kilenc év óta tanította és nevelte a község gyermekeit. Ennek a határozatnak az előzményei kihívják a legkiméletlenebb kritikát. Ez a határozat tikorképe a magyar falu csökönys elmaradottságának és a kulturával szemben való megdöbbentő érzéketlenségének.

A tápéi kulturbotrányt személyi harcok idézték elő, de statisztált hozzá az előljáróság, a képviselőtestület és az iskolaszék. Egy ember az orránál fogva vezetheti az egész községet, amellyel még azt is el lehetne határozathatni, hogy be kell csúszni az iskolákat, mert a tanulás ártalmas a gyermekekre. Idegenkednek attól, ami valamilyen különbözik a régittől, kiüldözik azt, aki újításokról haladásról beszél. Ebben a milieuban nem sarjadhat a kultura, csak az a szégyenhatározat, amely utat vezet a tanító talpára.

Ábrahám Jenő tanító, aki körül az egész harc megindult, már kilenc éve *ezerkétszáz korona* évi fizetésből tengődik. Sárból épült az a viskó, amelyben lakik és hogy be ne dőljön, téglákkal van alátámasztva. Évek óta többször panaszkodott, hogy abban *életveszélyes a tartózkodás*, de rá senki hederíteték a szavára. Néhány hónappal ezelőtt aztán kérvényt intézett a szegedi tanfelügyelőséghez, amely a közoktatásügyi bizottság útján elrendelte a község négy tanító lakásának a kitatarozását. Ezt a határozatot az elmúlt szünetidőben végre is hajtották, de az egyik tanítónak, Ábrahám Jenőnek a lakását a régi állapotban hagyták. A tanító ugyanis a szünetidőben távol volt a községtől, de bejelentette a címét, ha talán szükség lenne rá. Amikor visszatért a községbe, meglepetve tapasztalta, hogy a lakásán semmi nyoma a javításoknak. *Bonyhai Sándor* községi jegyzőhöz fordult fölvilágosításért, aki egyben a községi iskolaszék elnöke. Az kijelentette neki, hogy mivel nem volt a községben a javítások idején, most már várjon a jövő évig. Ábrahám Jenő ebbe nem nyugodott bele, hanem az esetről jelentést tett a közigazgatási bizottságnak. Annak a rendelkezésére végre kijavították a tanító lakását. Attól kezdve rossz szemmel néztek a tanítóra, aki szembe mert helyezkedni a község indolenciájával.

Ennek az üldözésnek az eredménye, az a botrányos határozat. Miniszteri rendelkezés következtében ugyanis, amint már megírtuk, a község négy iskolája közül kettő maradt községi kezelésben, kettő pedig, amely már az 1881-iki szerződés előtt is egyházi fönhatóság alatt állott, újból az egyház birtokába került. Bonyhai Sándor iskolaszéki elnök intenciójára Ábrahám Jenő tanítót egy másik férfitanítóval együtt áthelyezték az egyházi iskolába, a községben pedig két nőtanító maradt volna.

Ezt a határozatot sérelmesnek és személyi hajsza következményeinek találta Ábrahám Jenő. Beadványára Nagy Sándor csongrád-